

ΦΟΡΕΑΣ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ
ΛΙΜΝΟΘΑΛΑΣΣΑΣ ΜΕΣΟΛΟΓΓΙΟΥ
- ΑΚΑΡΝΑΝΙΚΩΝ ΟΡΕΩΝ

Αιτωλικό 03-12-2021
Αρ.πρωτ 13120

Τμήμα Διαχείρισης και Προστασίας
Πληρ : Σ.Χρυσόπουλος
Τηλ : 26320-55094
email : s.chrisopoulos@fdlmes.gr

Προς: Περιφέρεια Δ.Ελλάδας Π.Ε. Αιτ/νίας
Δ/νση ΠΕ & ΧΩ Σχεδιασμού
Τμήμα Περιβάλλοντος & Υδροοικονομίας
Π.Ε. Αιτωλ/νίας
Διοικητήριο - ΜΕΣΟΛΟΓΓΙ

ΘΕΜΑ : Γνωμοδότηση Ειδικής Οικολογικής Αξιολόγησης-Ορνιθολογικής Μελέτης (Ε.Ο.Α.) της Ενεργειακής Κοινότητας ΒΟΡΕΑΣ ΣΥΝ.Π.Ε για το έργο «Αιολικό Πάρκο ισχύος 4,8 ΜWp» εντός Σημαντικής για τα Πουλιά Περιοχής με κωδικό GR090, σε αγροτεμάχιο στη θέση «ΑΜΑΛΙΑΡΗ», Τ.Κ. ΚΑΤΟΥΝΑΣ, Δ.Ε. ΜΕΔΕΩΝΟΣ του Δήμου ΑΚΤΙΟΥ-ΒΟΝΙΤΣΑΣ, Π.Ε. Αιτ/νίας

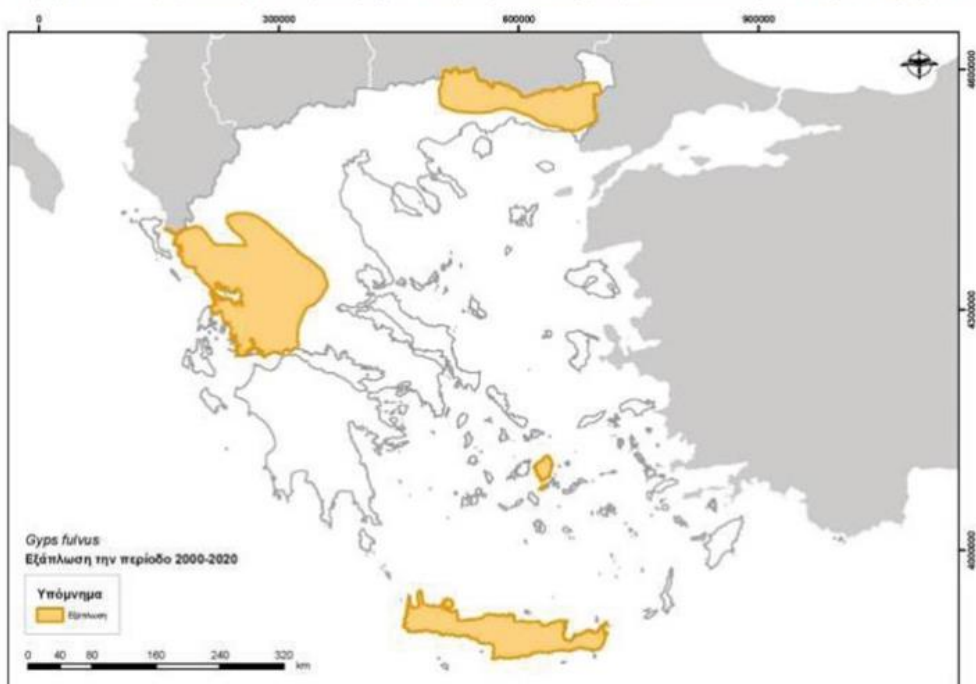
Σχετικό : Υπ αριθμ. ΠΔΕ/ΔΠΧΣ/320834/6292/23-11-2021 έγγραφο σας

Το Δ.Σ. κατά την 189η συνεδρίασή του λαμβάνοντας υπόψη ότι η θέση εγκατάστασης «ΑΜΑΛΙΑΡΗ» του εν λόγω Αιολικού Σταθμού, βρίσκεται εκτός Εθνικού Πάρκου, εκτός περιοχών Natura 2000, και εκτός ορίων χωρικής του αρμοδιότητας σύμφωνα με τον Ν. 4519/2018, τυπικά δεν γνωμοδοτεί.

Παρόλα αυτά, και επειδή στην περιοχή του υπό συζήτηση έργου ενδιατούν σημαντικά είδη πτηνών που αποτελούν εξέχοντα προστατευτέα αντικείμενα του Φορέα μας (βλέπε παρακάτω) οφείλουμε επί της ουσίας να εκφράσουμε την **αρνητική μας γνώμη** για τις σχεδιαζόμενη δραστηριότητα καθώς :

- Η περιοχή έχει χαρακτηριστεί ως σημαντική περιοχή για τα πουλιά (ΣΠΠ – IBA κωδ GR090). Αν και από θεσμική άποψη δεν να έχουν καθοριστεί όρια ή περιορισμοί στην ανάπτυξη των Αιολικών Πάρκων εντός των περιοχών IBA, εννοείται ότι πρέπει να δίνεται ιδιαίτερη προσοχή στις επιλογές και στον σχεδιασμό αιολικών σταθμών εντός τέτοιων περιοχών και να εκπονεείται υποχρεωτικά Μελέτη Ειδικής Ορνιθολογικής Αξιολόγησης .
- Στην ευρύτερη περιοχή των Ακαρνανικών Ορέων υπάρχει ένας από του δύο απομεινάντες στην ηπειρωτική Ελλάδα αναπαραγόμενους πληθυσμούς του Όρνιου (*Gyps fulvus*) είδους κρίσιμης απειλούμενου και από τα πλέον ευάλωτα στη λειτουργία αιολικών σταθμών. Μάλιστα στον ήδη λειτουργούντα ΑΣΠΗΕ των Ακαρνανικών («Περγαντή»), βρέθηκε σχετικά πρόσφατα νεκρό όρνιο κάτω από ανεμογεννήτρια.
- Οι καταγραφές των κινήσεων πομποθετημένων ατόμων του ως άνω είδους δείχνουν έντονη παρουσία εντός πεδίου 2χλ περιμετρικά της Α/Γ. και ο κίνδυνος θανάτωσης των πτηνών λόγω πρόσκρουσης εκτιμάται ιδιαίτερα σημαντικός όπως επίσης και η πιθανότητα εκτοπισμού και απώλειας ενδιαιτήματος.
- Για την περιοχή υπάρχει πρόσφατα εγκεκριμένο **Εθνικό Σχέδιο Δράσης για (3) πτωματοφάγα αρπακτικά** μεταξύ των οποίων και το Όρνιο *Gyps fulvus* (**ΦΕΚ Β' 3663/09.08.2021**), όπου τονίζεται η σημαντικότητα της περιοχής για το είδος, η αναγκαιότητα να παρθούν μέτρα και δράσεις για την προστασία τους, οι υπηρεσίες που εμπλέκονται όπως:

Χάρτης 3.2-2. Ζώνη εξάπλωσης του Όρνιου (*Gyps fulvus*) στην Ελλάδα την περίοδο 2000-2019 (κατά Λεγάκι & Μαραγκού 2009)

Φορείς Διαχείρισης Προστατευόμενων Περιοχών (ΦΔΠΠ) και οι διάδοχοι Μονάδες Διαχείρισης Προστατευόμενων Περιοχών (ΜΔΠΠ) του ΟΦΥΠΕΚΑ-Άξονες 1,2,3,4,5: Οι ΦΔΠΠ/ ΟΦΥΠΕΚΑ σε σημαντικές για τους Γύπες περιοχές θα εμπλακούν σε θέματα 49094 ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ ΤΗΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΕΩΣ Τεύχος Β' 3663/09.08.2021 παρακολούθησης Γυπών και επιμέρους ζητήματα πληθυσμιακής διαχείρισης και σχετικών υποδομών (περιπολίες και φύλαξη, διαχείρισης ΧΤΑΠ, κλωβών επανένταξης, εκπαιδευμένων σκύλων κ.ά.).

Τοπικές διευθύνσεις περιβάλλοντος και χωροταξίας (Αποκεντρωμένες Διοικήσεις, Περιφέρειες): Ενδεχόμενη εμπλοκή στην αδειοδότηση (ή διαχείριση) έργων και υποδομών που σχετίζονται με πληθυσμούς Γυπών ενώ οι σχετικές υπηρεσίες θα είναι και αποδέκτες των δράσεων κατάρτισης σχετικά με τη διαχείριση των πληθυσμών γυπών.

Και οι στόχοι όπου μεταξύ άλλων:

6. Εξάλειψη ή τουλάχιστον δραστήρια μείωση των επιπτώσεων υποδομών ενέργειας στους γύπες (αποτίμηση της θνησιμότητας λόγω πρόσκρουσης με ηλεκτροφόρα καλώδια και ανεμογεννήτριες ή ηλεκτροπληξίας και εφαρμογή τεχνικών μετριασμού).

7. Βελτίωση της αναπαραγωγικής επιτυχίας και της βιωσιμότητας των γυπών (προστασία ενδιαιτήματος φωλιάσματος, μείωση λαθροθηρίας και όχλησης, έλεγχος ανθρωπίνων δραστηριοτήτων στις περιοχές αναπαραγωγής)

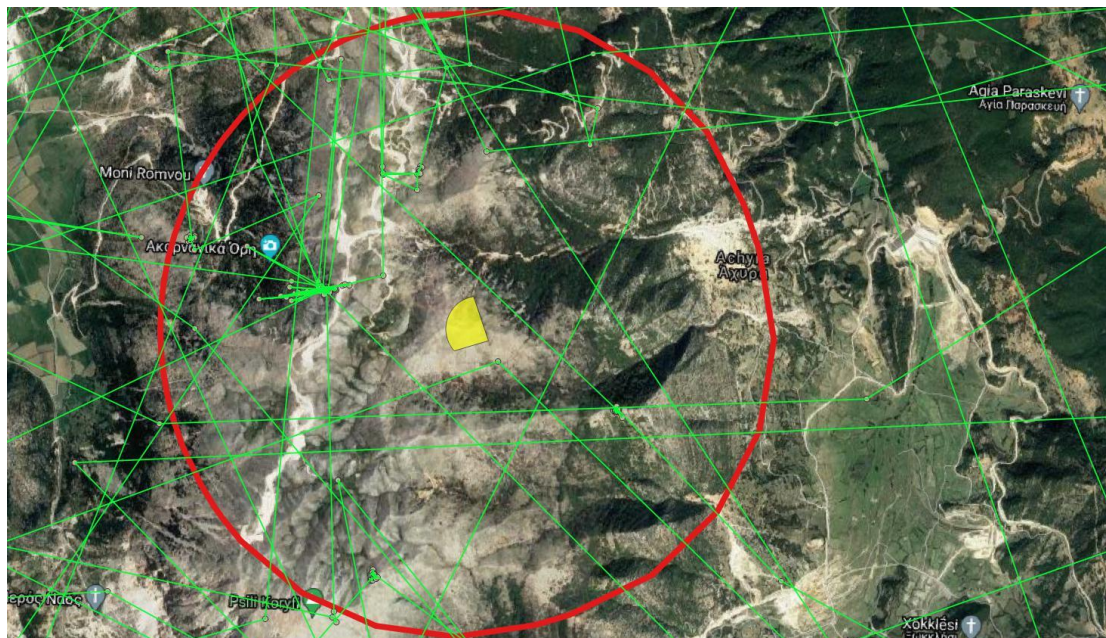
- Ο Φορέας Διαχείρισης σε συνεργασία με τη αρμόδια υπηρεσία του Υπουργείου εκπονεί πιλοτικό πρόγραμμα περίθαλψης-εγκλιματισμού–πομποθέτησης και απελευθέρωσης ορνέων για 3^η χρονιά φέτος με πολύ μεγάλη επιτυχία, ενώ παράλληλα προωθεί τη δημιουργία Χώρου Τροφοδοσίας Απειλούμενων Πτωματοφάγων (ΧΤΑΠ), επιδιώκοντας τη σταθεροποίηση του τοπικού πληθυσμού τους λόγω των διαφόρων πιέσεων που δέχεται.

Το είδος *Gyps fulvus* αποτελεί μεγάλη προτεραιότητα για τον Φορέα Διαχείρισης που συνοδεύεται από μια σειρά παράλληλων δράσεων και συνεργασιών με την Δασική Υπηρεσία (για την εκπόνηση σχεδίου Δράσεων κατά των δηλητηριασμένων δολωμάτων, κοινές περιπολίες με ομάδες από την Ελληνική Ορνιθολογική Εταιρεία, ενημέρωση του τοπικού πληθυσμού που ασχολείται με την κτηνοτροφία, ενώ πρόσφατα εξετάζεται η προμήθεια ενός ειδικά εκπαιδευμένου σκύλου για την εύρεση και απομάκρυνση δηλητηριασμένων δολωμάτων.

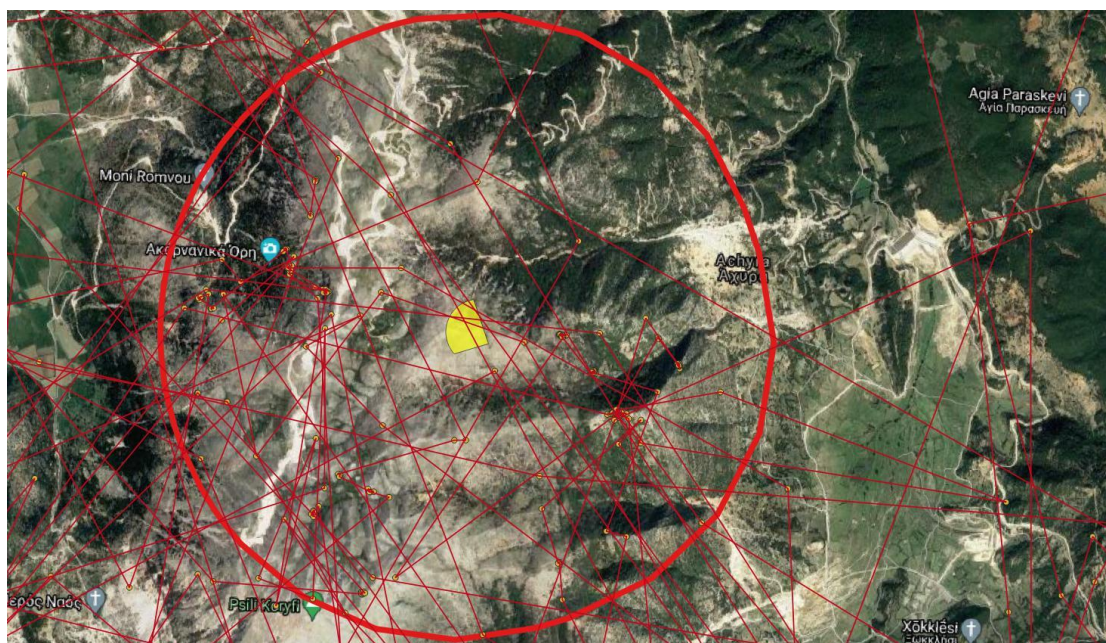
Οι κινήσεις των πουλιών που περιθάλφθηκαν, πομποθετήθηκαν και απελευθερώθηκαν καταγράφονται σε μια πλατφόρμα η οποία αποτελεί σημείο αναφοράς αλλά και σημαντικό εργαλείο για τον περαιτέρω σχεδιασμό μας, προκειμένου να προστατεύσουμε το είδος.

Η γραφική ανάλυση των κινήσεων των πουλιών αναδεικνύει την σημαντικότητα της περιοχής για την μετακίνησή , αναπαραγωγή, και διαβίωση τους σε ένα κύριο πυρήνα που περιλαμβάνει τόσο τα Ακαρνανικά (περιοχή ΖΕΠ) όσο και την ΣΠΠ ανατολικά αυτής.

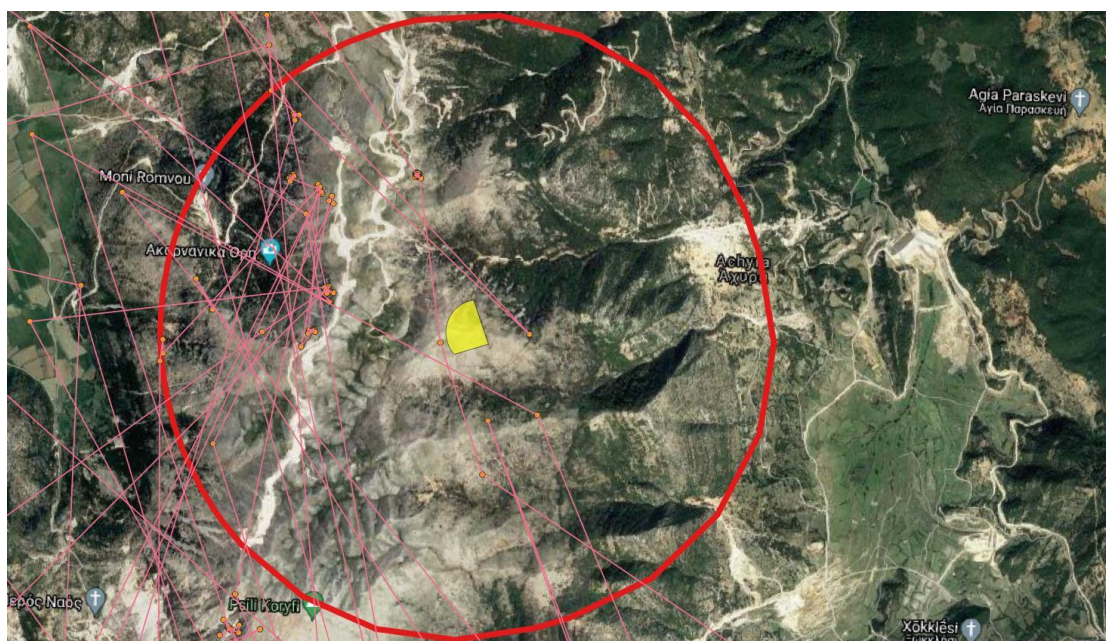
Παρακάτω φαίνονται οι κινήσεις των ορνέων που παρακολουθούμε σε σχέση με την θέση εγκατάστασης του ΑΣΠΗΕ σε ζώνη 2χλμ τα 2 τελευταία χρόνια (1/1/2020 έως σήμερα):

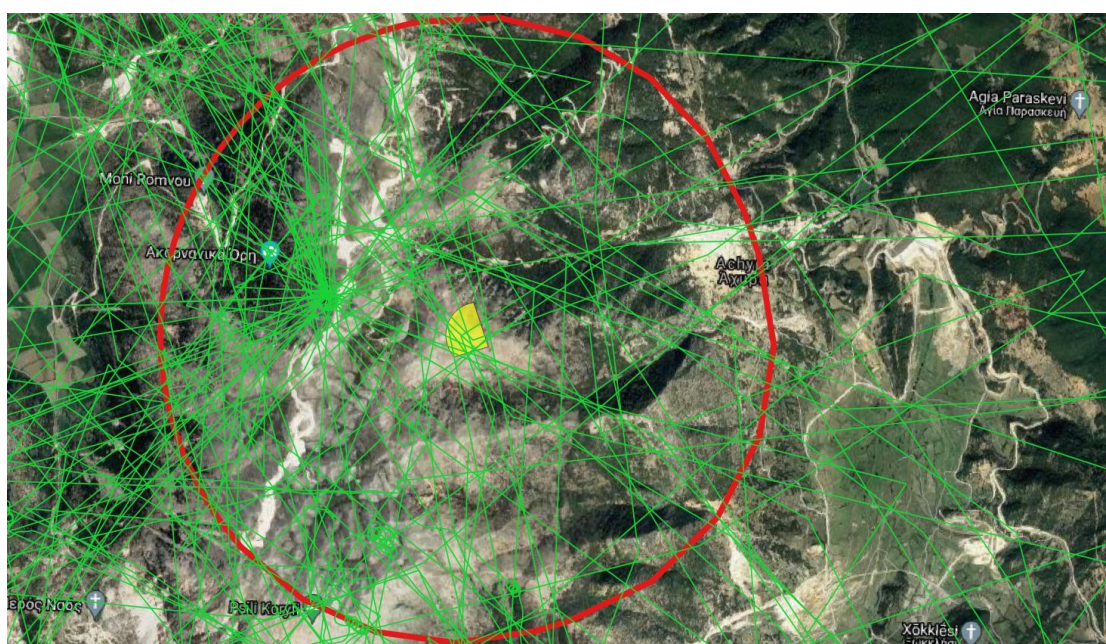
Άτομο όρνιου με την ονομασία Athanasios

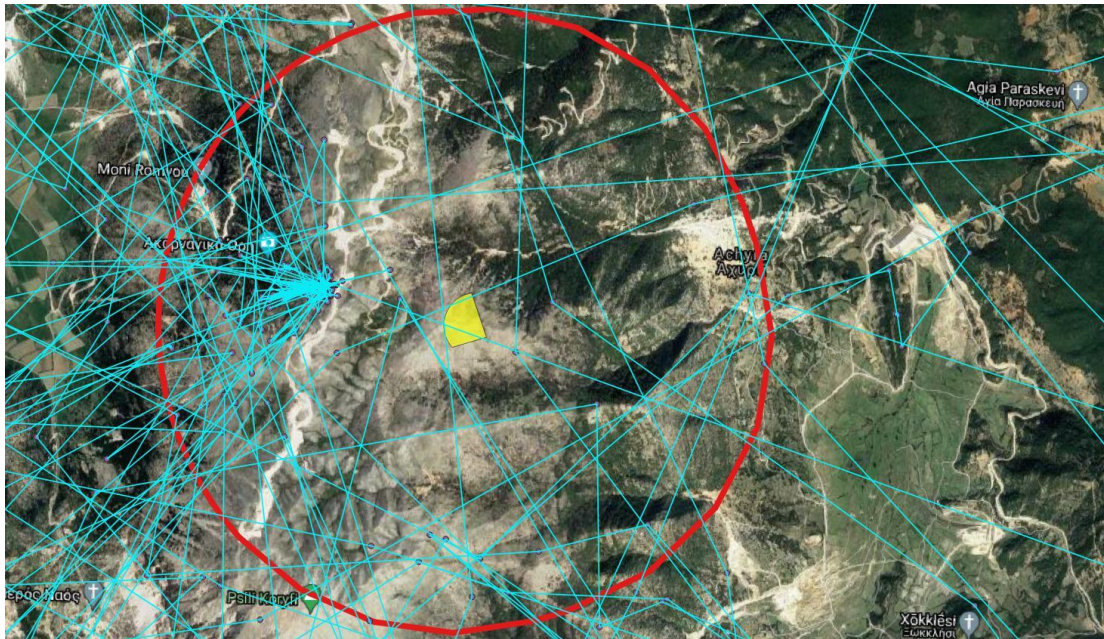
Άτομο όρνιου με την ονομασία Byron

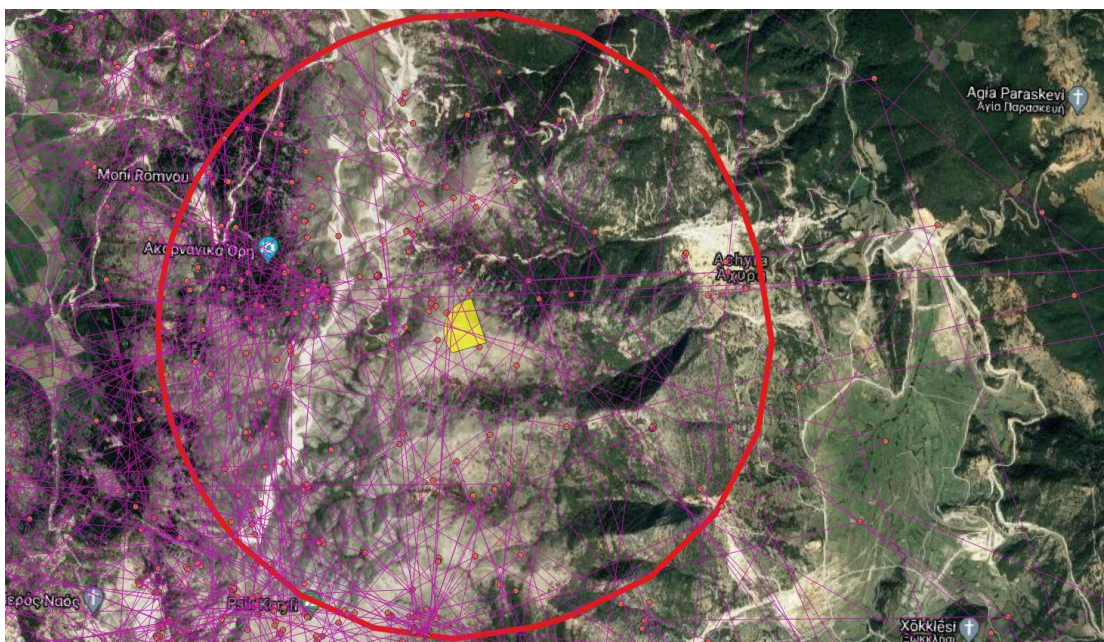
Άτομο όρνιου με την ονομασία Dusan

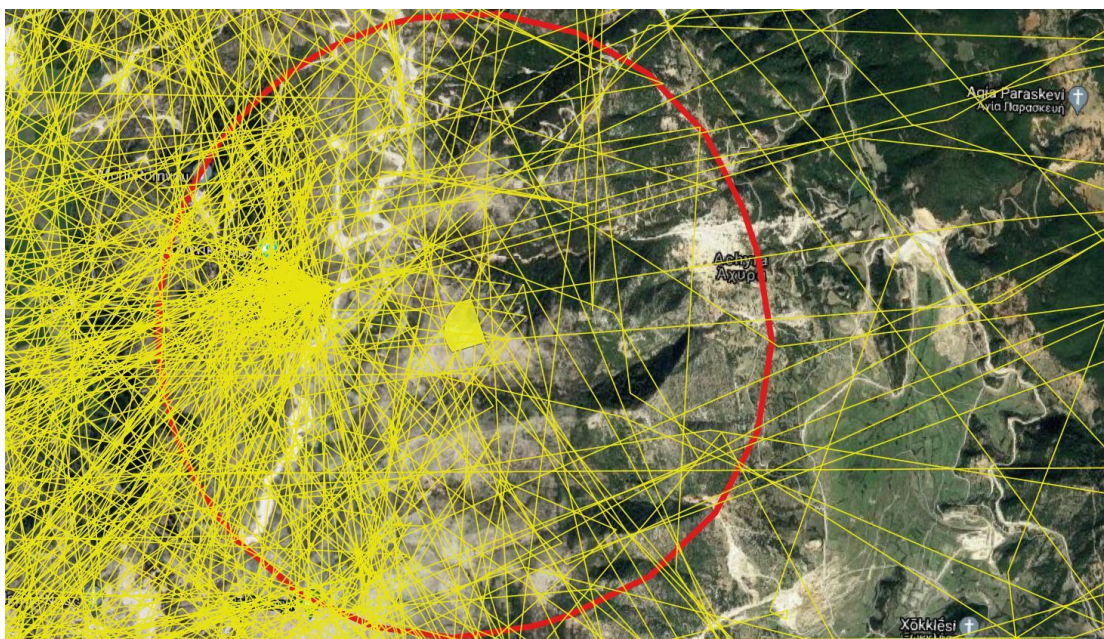
Άτομο όρνιου με την ονομασία Giannis

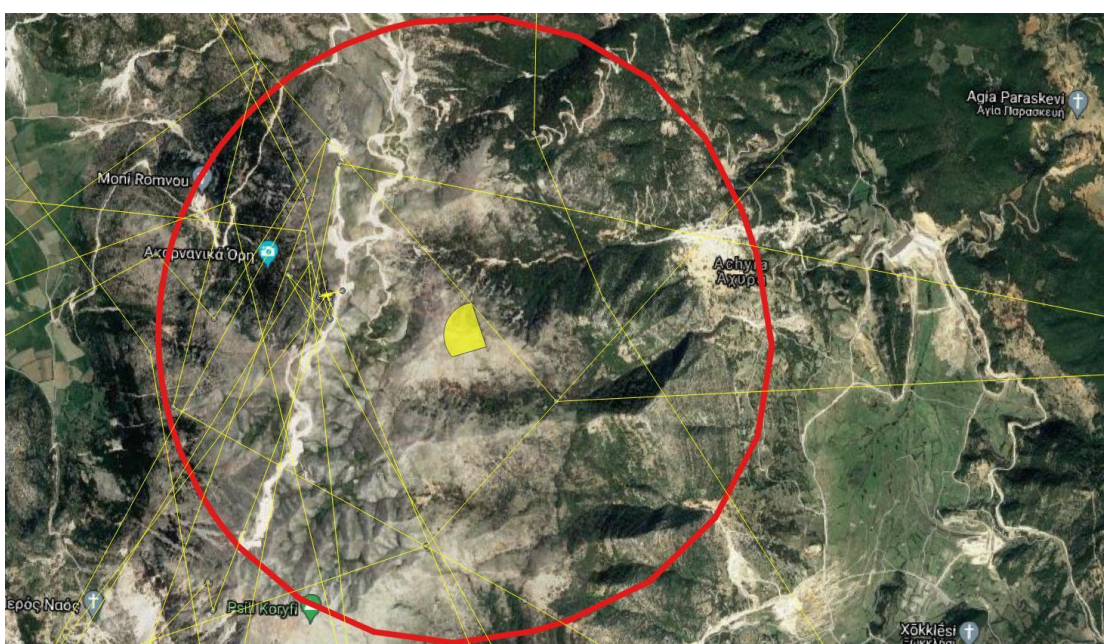
Άτομο όρνιου με την ονομασία Ntinos

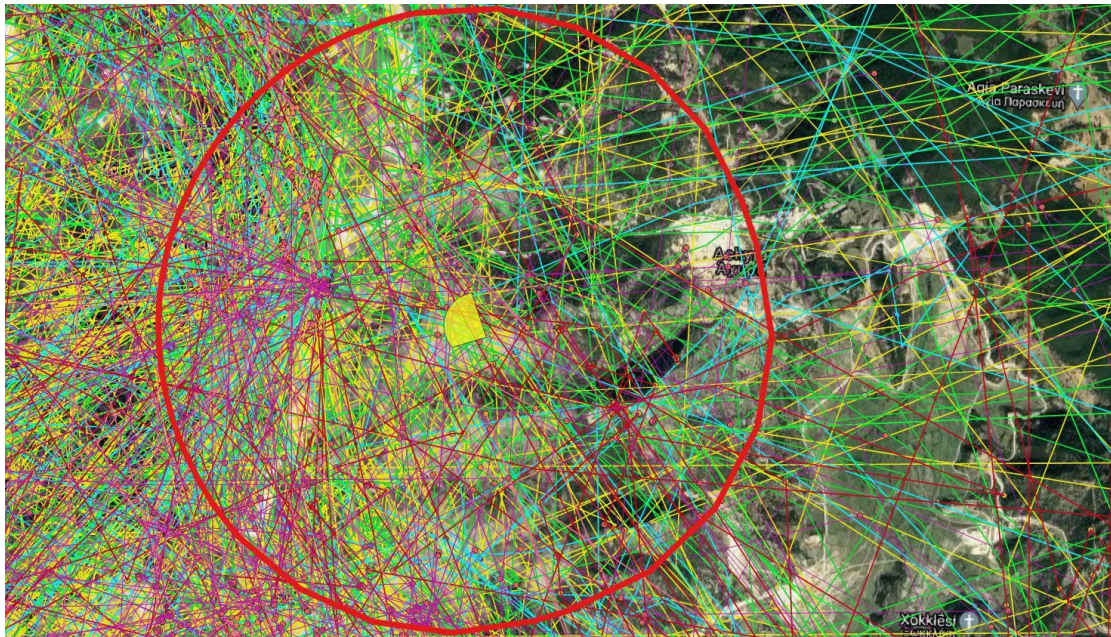
Άτομο όρνιου με την ονομασία Pristo

Άτομο όρνιου με την ονομασία Rakitna

Άτομο όρνιου με την ονομασία Markos

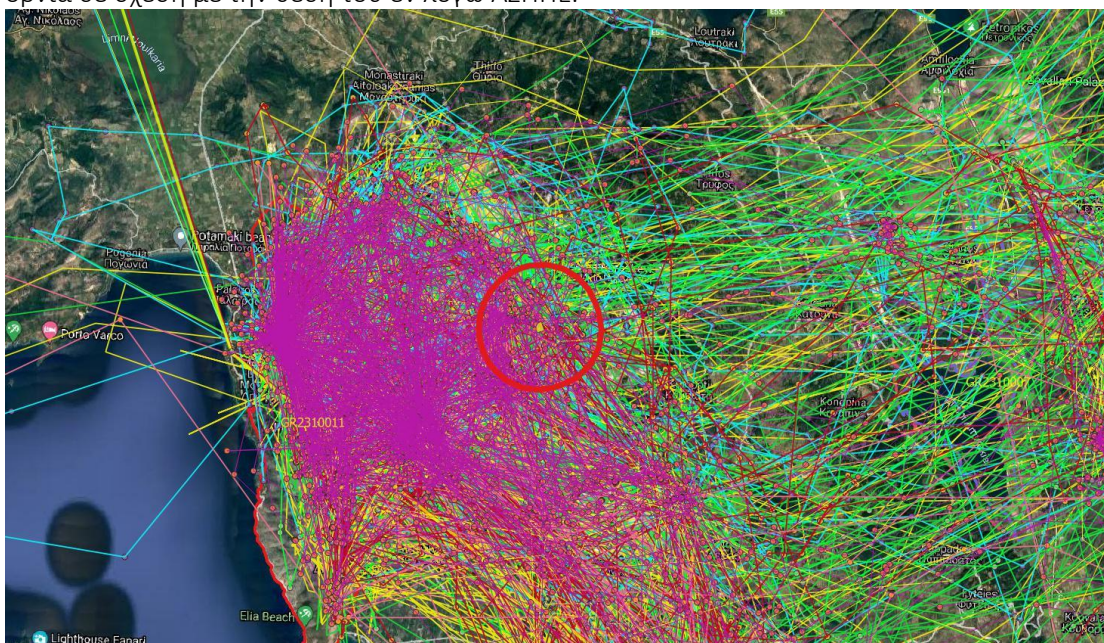

Εικόνα συνολικής παρουσίας των ως άνω ατόμων Όρνιου

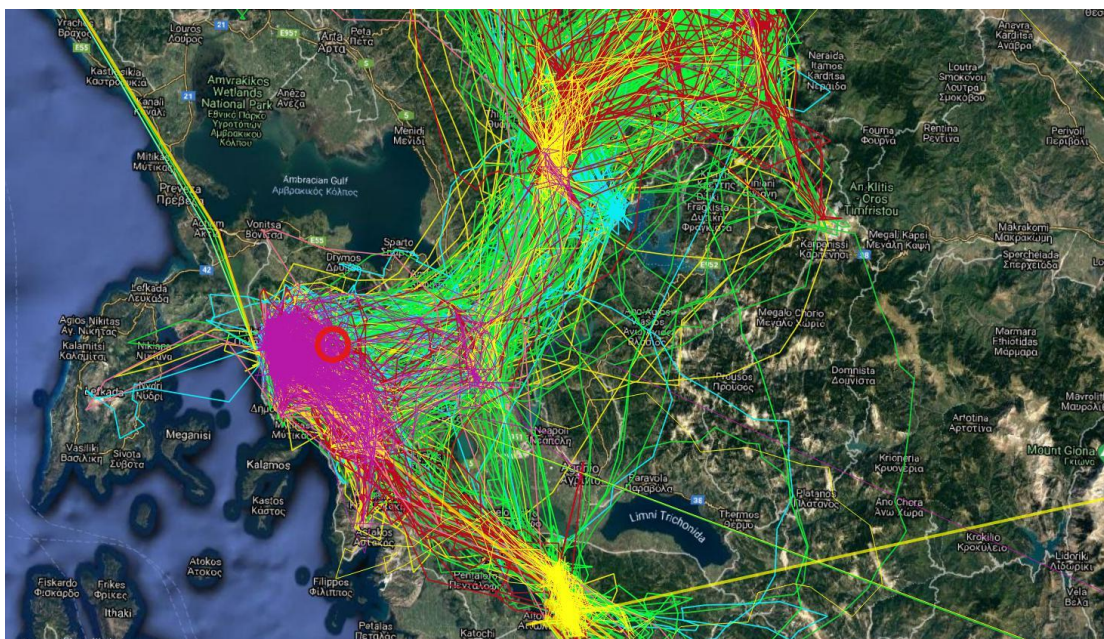
Από τα 8 πουλιά που παρακολουθεί ο ΦΔ και τα 8 εμφανίζουν παρουσία και μετακινήσεις εντός της ζώνης των 2 χλμ από την θέση εγκατάστασης!!_Από τις καταμετρήσεις που έχουν γίνει τα τελευταία 2 χρόνια στα πλαίσια οργανωμένης Βαλκανικής καταγραφής για το είδος γνωρίζουμε ότι ο συνολικός αριθμός της αποικίας είναι μεγαλύτερος (43-55 άτομα). Αυτό σαφώς σημαίνει ότι η πλήρης εικόνα των κινήσεων του συνολικού παρόντος πληθυσμού στο χώρο του προτεινόμενου ΑΣΠΗΕ αναμένεται πολύ πιο πυκνή (αναλογικά 50/8, δηλαδή περίπου 6 φορές πυκνότερη).

Συνεπώς το ενδεχόμενο εγκατάστασης ανεμογεννητριών στην περιοχή κρίνεται όλως ασύμβατη με τις δράσεις του Φορέα μας αλλά και των αρμόδιων κρατικών υπηρεσιών για την προστασία του πληθυσμού του είδους ακόμη και στο πλαίσιο του εθνικού σχεδιασμού.

Η εικόνα με κλίμακες 1:10.000 και 1:400.000 υποδεικνύουν, τις ιδιαιτέρως ευαίσθητες περιοχές για τα όρνια σε σχέση με την θέση του εν λόγω ΑΣΠΗΕ.

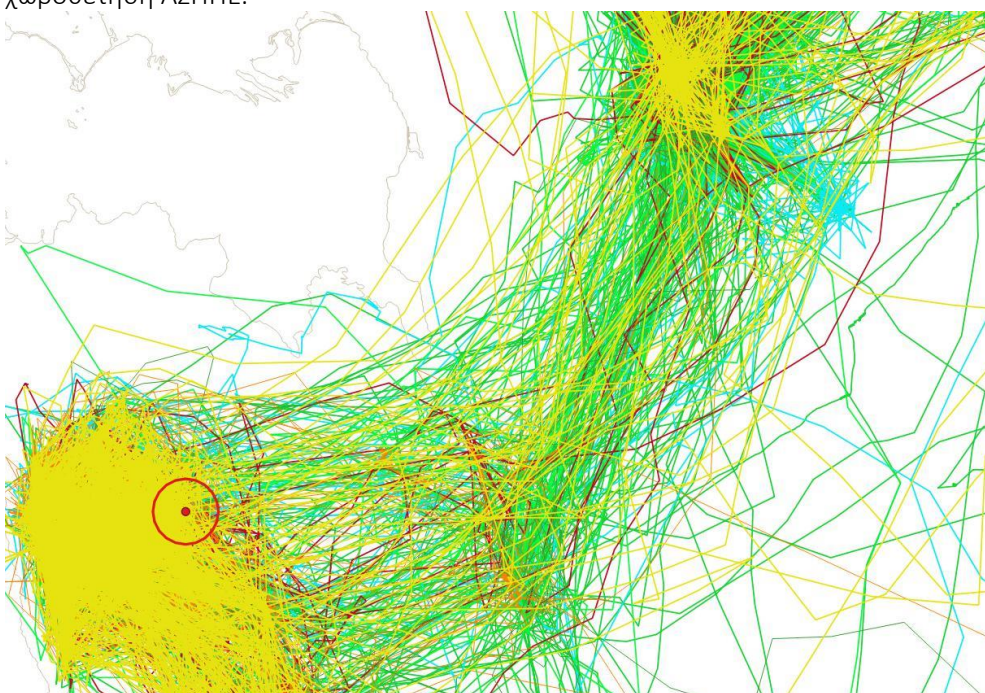

1:10.000

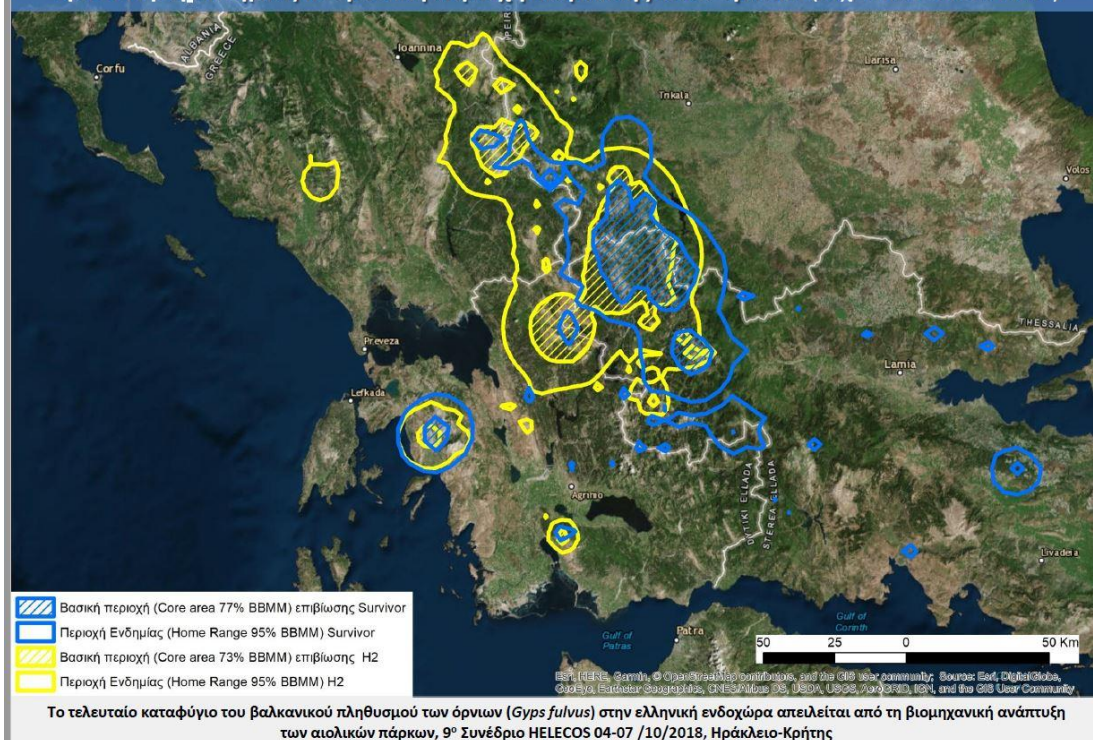
1:400.000

Θα πρέπει να γνωρίζουμε ότι ο επιστημονικά ορθός χωροταξικός, σχεδιασμός απαιτεί την αποφυγή των ευαίσθητων και ευάλωτων περιοχών (χάραξη ζωνών αποφυγής και ιδιαίτερης προστασίας) για την χωροθέτηση ΑΣΠΗΕ.

Εδώ φαίνεται ένας διάδρομος συχνής μετακίνησης των πουλιών προς την κεντρική ηπειρωτική Ελλάδα

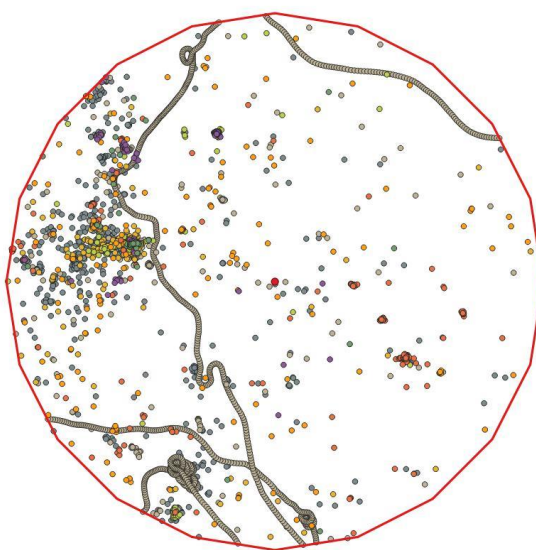
Μέθοδος: 2. ανάλυση δορυφορικών δεδομένων πτήσεων γυτών (άγριων & επανεισαγωγής): οριοθέτηση ενδημίας και βασική περιοχή επιβίωσης κάθε όρνιου (π.χ. H2 & 56 Survivor)

Παραπάνω παρουσιάζεται χάρτης που εντοπίζει περιοχές ενδημίας και βασικές περιοχές επιβίωσης για τα όρνια της περιοχής μας. (Πηγή : HELECOS/2018 - Ηράκλειο Κρήτης)

- Παρατηρήσεις για την Ε.Ο.Α.

1. Ελλιπής τεκμηρίωση για την χωροθέτηση που δεν εξετάζει την αναγκαιότητα χάραξης πυρήνων αποφυγής -όπως ενδεικτικά παραπάνω - δεδομένου ότι παρουσιάζεται μεγάλη συγκέντρωση και παρουσία Ορνέων σε απόσταση 1,5χλμ από την Α/Γ .

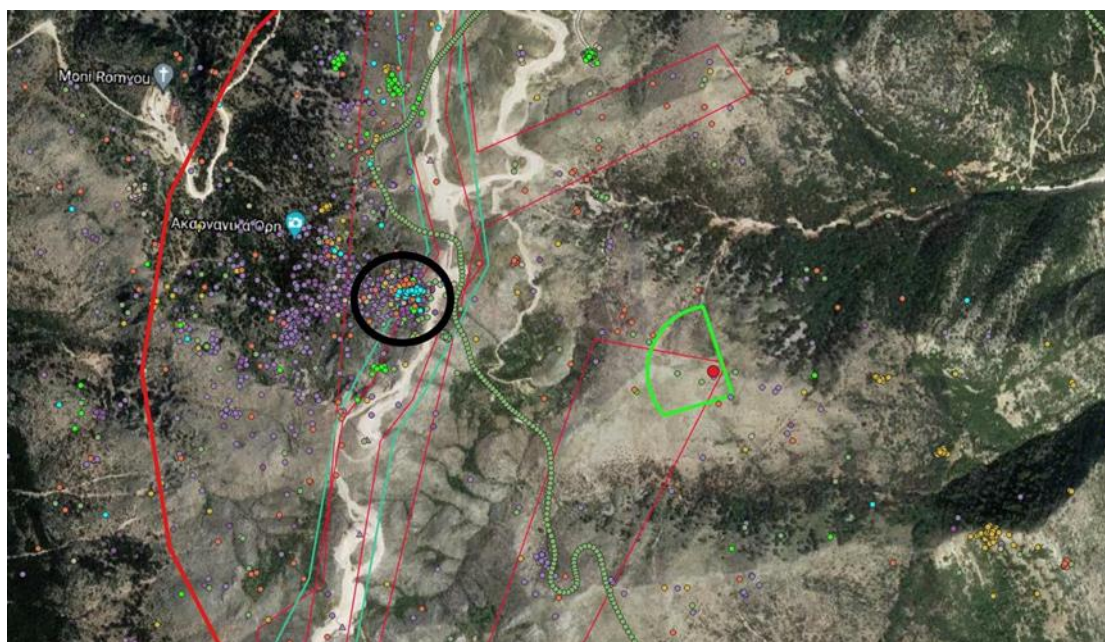

Ίχνη των 8 πομπών ορνέων εντός ζώνης 2χλμ από Α/Γ (συνολικά 3435 σημεία)σε διάρκεια 2 ετών

Ακόμα και αν υποθέσουμε ότι οι περιοχές επηρεασμού των 2χλμ που δημιουργήσαμε για την εξέταση της ΕΟΑ είναι υπερεκτιμημένη, η εικόνα παρουσιάζει ένα εν δυνάμει «ναρκοπέδιο», αφήνοντας περίπλοκους διαδρόμους για την κίνηση των Όρνεων.

Σε κάθε περίπτωση η σημαντικότητα της περιοχής επιβάλλει την χαρτογράφηση με χρήση μαθηματικών μοντέλων ώστε να αναδειχθούν περιοχές και ζώνες ιδιαίτερες για τη επιβίωση της αποικίας, και να αποφευχθούν στο μέλλον περιπτώσεις και καταστάσεις ανεπιθύμητες (όπως παρακάτω)

Ιδιαίτερο ενδιαφέρον αποκτά το ζήτημα της συνέργειας των Αιολικών καθώς βρίσκεται ήδη εγκατεστημένο και εν λειτουργία ΑΣΠΗΕ (7 Α/Γ), στην περιοχή συγκέντρωσης των πτηνών της αποικίας!!

Φωτ.2 Με σκούρο πράσινο η τοποθεσία του υφιστάμενου Αιολικού Πάρκου δυτικά του

Σημειωτέο ότι δεν ζητήθηκε η γνωμοδότηση του Φ.Δ. για το παραπάνω έργο καθότι δεν ήταν η περιοχή ΖΕΠ των Ακαρνανικών που γειτνιάζει με την θέση εγκατάστασης στην αρμοδιότητά του κατά την διαδικασία αδειοδότησης. Εάν ήταν, θα ήταν αναμενόμενο ότι ο Φ.Δ. θα είχε εκφράσει την αντίθεσή του στην εγκατάσταση του εν λόγω ΑΣΠΗΕ.

4. Σχετικά με την εκτίμηση του κινδύνου πρόσκρουσης

Η αναφορά και χρήση των μοντέλων BAND (Scottish Natural Heritage 2000, 2006, 2010, Band 2007, Band 2012) για την εξαγωγή συμπερασμάτων, πέραν του ότι δεν είναι δυνατόν να λειτουργήσει με δείγμα παρατηρήσεων 2 ημερών και 2 πουλιών όπως και κανένα άλλο μοντέλο. Είναι μάλλον ακατάλληλο για την περίπτωσή μας, καθώς η έρευνα αφορούσε «Ποσοστά αποφυγής σύγκρουσης μεταξύ πτηνών (θαλασσοπούλια) και υπεράκτιων στροβίλων (Ανεμογεννητριών)», δεδομένα που είναι εντελώς διαφορετικά από τα πρότυπα συμπεριφοράς των ορνέων (αναζήτηση τροφής - αναπαραγωγή κλπ)

Ο Πρόεδρος του ΔΣ

Φώτης Περγαντής